

NIKOLAS SPARKS

Vidi me

Prevela
Žermen Filipović

■ Laguna ■

Naslov originala

Nicholas Sparks

SEE ME

Copyright © 2015 by Willow Holdings, Inc.

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA

Ovo je prozno književno delo. Imena, ličnosti, mesta i događaji plod su piščeve mašte. Svaka sličnost sa stvarnim ličnostima, živima ili mrtvima, događajima i mestima sasvim je slučajna.

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Posvećeno Džini Armentraut

PROLOG

U Vilmingtonu je proveo samo jedan dan i već je znao da u takvom gradu neće ostati zauvek. Delovao je nekako previše turistički i kao da je nastao nasumično, bez ikakvog plana. Dok su u starom jezgru grada kuće, kao što je i očekivao, imale tremove, stubove i oplatu, a u dvorištima raskošne magnolije, ta lepa četvrt povlačila se pred poslovnim zgradama i tržnim centrima, trgovinama robe široke potrošnje, restoranima poznatih lanaca i prodavnicama automobila. Beskrajne saobraćajne kolone vijugale su kroz četvrt, što je leti bilo još nepodnošljivije.

Ali kompleks Univerziteta Severne Karoline u Vilmingtonu predstavljao je prijatno iznenađenje. Nekako je zamišljao da će kampus biti ružan kao zgrade tipične za arhitekturu šezdesetih i sedamdesetih godina. Takve zgrade su bile retke, pogotovu na obodu univerzitetskog kompleksa, a četvorougao dvorište između zgrada nalikovalo je oazi – staze u hladu, uređeni travnjaci, džordžijanski stubovi i fasade od cigle na dvoranama Hogard i Kenan, blistave na poznom popodnevnom suncu.

Dopala mu se i uređena zelena površina u kampusu. Nalazila se tu kula sa časovnikom i kad je tek stigao, posmatrao je njen odraz u jezeru iza nje, odraz samog vremena koji pogledu ne odaje ništa. Sve dok je u krilu držao otvoren udžbenik, mogao je da sedi i posmatra šta se događa, bezmalo nevidljiv za studente koji su išli naokolo zaokupljeni sobom, kao u transu.

Bilo je toplo za kraj septembra, studenti su leškarili u šortsevima i kratkim majicama, a naga koža videla se posvuda. Pitao se oblače li se tako i za predavanja. Poput njih, i on je u kampus došao da uči. Dolazio je tri puta za tri dana, ali je tu i dalje bilo previše ljudi; previše mogućih uspomena, a on nije želeo da se seća. Razmišljao je da li da ode negde drugde i konačno zaključio da nema razloga za to. Koliko je mogao da vidi, niko nije mario što je on tu.

Bio je blizu, veoma blizu, ali zasad je bilo važno da ostane strpljiv. Duboko je udahnuo, zadržao vazduh, a onda ga napokon ispustio. Na stazama je video dvoje studenata koji odlaze na predavanja, s rančevima prebačenim preko ramena, ali u ovo doba dana bilo je mnogo više njihovih kolega koji su već započinjali vikend. Tu i tamo po troje-četvoro studenata stajalo je u grupama, razgovaralo i pijuckalo iz boca za vodu u kojima je, pretpostavljao je, bio alkohol, dok su dvojica, nalik Aberkrombijevim manekenima, jedan drugom dobacivali frizbi, a njihove devojke stajale sa strane i ćaskale. Primetio je kako se svađaju jedan mladić i neka zajapurena žena. Gledao je kako je odgurnula svog mladića ne bi li stvorila razmak između njih. Nasmešio se na to, poštujući njen gnev i činjenicu da, za razliku od njega, ona ne mora da krije šta oseća. Iza tog para, grupa studenata je igrala tač-ragbi, krajnje bezbrižno, poput onih koji nemaju nikakve stvarne obaveze.

Zaključio je da skoro svi studenti koje je video namerauju da izađu večeras i sutra uveče. Kuće bratstava. Kuće

sestrinstava. Pabovi. Klubovi. Za mnoge će vikend početi večeras jer se petkom čak nije ni odlazilo na brojna predavanja. Iznenadio se kad je za to saznao; s obzirom na toliko visoke troškove školovanja na koledžu, mislio je da studenti zahtevaju da više vremena provedu u učionici sa svojim profesorima, a ne da imaju trodnevni vikend. A onda, opet, pretpostavio je da takav raspored odgovara i studentima i profesorima. Zar danas ne želi svako da mu bude lako? Da uloži što manje truda? Da ide prečicom?

Da, pomislio je. To je upravo ono što studenti ovde uče. Uče da teške odluke nisu neophodne, da nije važno doneti pravu odluku, naročito ako to iziskuje dodatni trud. Zašto da učiš ili pokušavaš da promeniš svet u petak po podne kad napolju možeš da uživaš na suncu?

Prelazeći pogledom sleva nadesno, pitao se koliko ovih studenata uopšte razmišlja o životu koji će voditi. Kesi je o tome razmišljala, sećao se. Sve vreme je razmišljala o budućnosti. Imala je planove. Do sedamnaeste je već osmislila svoju budućnost, ali sećao se da je bilo nekakvog kolebanja u načinu na koji je o tome pričala i naslućivao je da ni sama ne veruje baš sasvim u sebe niti u lik koji je prikazivala čitavom svetu. Zašto bi inače donela onakve odluke?

Pokušao je da joj pomogne. Postupio je ispravno, poštovao zakon, podneo prijavu policiji, čak i razgovarao s pomoćnikom javnog tužioca. I do tog trenutka verovao je u društvena pravila. Naivno je verovao da će dobro pobediti zlo, da se opasnost može odagnati, da se događaji mogu kontrolisati. Pravila čoveka štite od nesreće. I Kesi je tako mislila – na kraju krajeva, zar decu tome ne uče kad su mala? Zašto bi inače roditelji tako govorili? Pogledaj i levo i desno pre nego što pređeš ulicu. Ne sedaj u kola s neznancem. Peri zube. Jedi

povrće. Stavi sigurnosni pojas. Spisak se nastavljao, spisak pravila što nas štite i čuvaju.

Ali pravila mogu biti i opasna, naučio je. Pravila su bila za prosečne, a ne za tačno određene situacije, a kako su ljudi od detinjstva uslovljeni da prihvataju pravila, lako ih je slepo slediti. Verovati u sistem. Lakše je bilo ne brinuti o nasumičnim mogućnostima. Značilo je to da ljudi ne moraju da razmišljaju o mogućim posledicama, a kad sunce sija petkom po podne, mogu da se igraju frizbijem bez ikakve brige.

Iskustvo je najbolnija učiteljica. Za skoro dve godine lekcije koje je naučio bile su sve o čemu je mogao da misli. Skoro da su ga progutale, ali polako se počelo pojavljivati jasno rasuđivanje. Znala je za opasnost. Upozorio ju je šta će se dogoditi. A na kraju joj je bilo stalo samo da poštuje pravila jer je tako zgodno.

Pogledavši na sat, video je da je konačno vreme da krene. Zatvorio je udžbenik i ustao, zastavši da vidi je li neko primetio njegov polazak. Nije. Tada je krenuo zelenom površinom, noseći udžbenik pod rukom. U džepu mu je bilo pismo koje je napisao i skrenuo je ka poštanskom sandučetu tačno ispred zgrade za prirodne nauke. Ubacio je pismo i čekao; nekoliko minuta docnije spazio je kako Serena izlazi, tačno na vreme.

Već je znao mnogo o njoj. Danas, izgleda, svi mladi imaju Fejsbuk, Tviter, Instagram i Snepčet i svoj život prikazuju svima koga god to zanima. Šta vole, ko su im prijatelji, gde provode vreme. Već je saznao na Fejsbuku da će ona ove nedelje sa sestrom biti na branču u roditeljskoj kući a dok ju je posmatrao kako ide ispred njega, tamnosmeđe kose što se spuštala niz ramena, ponovo je primetio koliko je lepa. Imala je urođenu ljupkost i privlačila osmehe mladića pored kojih je prolazila iako, zadubljena u razgovor, to izgleda nije ni primećivala. Išla je s niskom, zdepastom plavušom, prijateljicom iz koledža. Zajedno su pohađale predavanja o obrazovanju; znao je da

je želela da postane učiteljica. Pravila je planove, baš kao što je i Kesi nekad radila.

Držao se na odstojanju, prožet snagom koju je osećao u njenom prisustvu. Snagom koju je štedeo poslednje dve godine. Pojma nije imala koliko joj je bio blizu ni šta je mogao da uradi. Nijednom se nije ni osvrnula, a i zašto bi? Za nju on nije bio ništa, tek još jedno lice u gomili...

Pitao se je li plavuša pričala o svojim planovima za vikend, nabrajala mesta gde će biti i ljude koje namerava da vidi. On je pak nameravao da se u nedelju pridruži porodici na branču, mada ne kao gost. Posmatračće ih iz obližnje kuće, u kraju gde živi srednja klasa. Kuća je već mesec dana bila prazna, vlasnici su je izgubili zbog hipotekarnog kredita, ali još nije bila za prodaju. Premda su brave na vratima bile jake, uspeo je bez mnogo poteškoća da uđe kroz prozor na bočnoj strani. Već je znao da iz glavne spavaće sobe može da vidi trem iza njihove kuće i kuhinju. U nedelju će posmatrati kako se veoma bliski članovi porodice smeju i šale za stolom na tremu.

Znao je ponešto o svakom od njih. Feliks Sančez je imao klasičnu uspešnu priču jednog doseljenika; novinski članak, plastificiran i s ponosom istaknut u njihovom restoranu, govorio je kako je Feliks u zemlju ušao ilegalno kao tinejdžer, ne znajući ni reč engleskog, i počeo da radi kao perač sudova u nekom mesnom restoranu. Petnaest godina kasnije, nakon što je postao američki državljanin, uštedeo je dovoljno novca da u tržnom centru otvori sopstveni restoran – La Kosina de la Familija* – gde su se jela spremala po receptima njegove supruge Karmen. Dok je ona kuvala, on je radio sve ostalo, pogotovo prvih godina. Malo-pomalo, restoran se proširio i sada je bio jedan od najboljih meksičkih restorana u gradu.

* Šp.: *La Cocina de la Familia* – Porodična kuhinja. (Prim. prev.)

Iako je bilo više od petnaest zaposlenih, mnogi su bili rođaci, pa je restoran zadržao porodični karakter. I majka i otac su još tu radili, a Serena je triput nedeljno radila kao kelnerica, baš kao nekad i njena starija sestra Marija. Feliks je bio član i Privredne komore i Rotari kluba, a on i njegova supruga su svake nedelje u sedam ujutro prisustvovali misi u Crkvi Svete Marije, gde je takođe radio kao đakon. Karmen je predstavljala malo veću zagonetku; znao je samo da joj je i dalje lagodnije da govori španski, a ne engleski, i da je, kao i njen muž, ponosna što je Marija prva u porodici završila koledž.

A što se tiče Marije...

Još je nije video u Vilmingtonu. Poslednjih nekoliko dana nije bila u gradu zbog nekog skupa pravnika, ali nju je poznao najbolje od svih. U prošlosti, dok je živela u Šarlotu, video ju je mnogo puta. Razgovarao je s njom. Pokušavao je da je uveri da je pogrešila. A na kraju ga je primorala da pati kao što nikad niko ne bi trebalo da pati i mrzeo ju je zbog onog što je učinila.

Kad se Serena oprostila s prijateljicom i krenula na parkirište, produžio je dalje. Nije bilo razloga da je prati; dovoljno mu je bilo što je znao da će videti malu ali srećnu porodicu u nedelju. Pogotovo Mariju. Marija je, moglo se reći, bila još lepša od svoje sestre, iako su, istini za volju, obe na genetskoj lutriji osvojile prvu nagradu s onim tamnim očima i gotovo besprekornim telom. Pokušao je da ih zamisli kako sede jedna uz drugu za stolom; iako je razlika između njih bila sedam godina, mnogi bi pretpostavili da su bliznakinje. A ipak su bile različite. Dok je Serena bila preterano otvorena, Marija je oduvek bila povučenija i ambicioznija, ozbiljnija i vrednija. I pored toga, bile su bliske, i najbolje prijateljice i sestre. Nagađao je da možda Serena u svojoj sestri vidi osobine koje želi da oponaša i obratno. Zadrhtao je od uzbuđenja pri pomisli na

vikend i saznanje da je to možda jedna od posljednjih prilika kad će čitava porodica biti na okupu u normalnim okolnostima. Želeo je da vidi kako će se ponašati pre no što napetost zarazi njihovu lepu srećnu porodicu... pre no što ih obuzme strah. Pre no što njihovi životi polako – a onda vrtoglavo – budu dovedeni do propasti.

Ovamo je, na kraju krajeva, došao s ciljem, a taj cilj je imao ime.

Ime mu je bilo osveta.

PRVO POGLAVLJE

Kolin

Kolin Henkok je stajao u restoranu pored umivaonika u toaletu, a košulju je podigao da bi bolje pogledao modricu na rebrima. Pretpostavljao je da će ujutro, kad se bude probudio, biti tamnoljubičasta. I na najblaži dodir se trgnuo i, premda je iz iskustva znao da će bol za neko vreme uminuti, pitao se hoće li mu ujutro i disanje biti bolno.

Njegovo lice, međutim...

To bi mogao biti problem – ne njemu, već drugima. Svi s kojima je studirao na koledžu sigurno će ga posmatrati razrogačenim, prestrašenim očima i šaputati mu iza leđa, mada nije očekivao da će ga bilo ko zapravo pitati šta se dogodilo. Prvih nekoliko nedelja na univerzitetu, kolege su mu uglavnom delovale ljubazno, ali je bilo jasno da niko nije znao šta da misli o njemu niti je iko pokušao da mu se obrati. Nije mu to smetalo. Kao prvo, sve su bile devojke i doslovce sve šest-sedam godina mlađe od njega, a kad je

posredi skorašnje životno iskustvo, pretpostavljao je da s njim nemaju gotovo ništa zajedničko. S vremenom će i one, kao i svi ostali, na kraju doneti zaključke o njemu. Iskreno govoreći, zbog toga nije vredelo brinuti.

Ipak je morao priznati da sada izgleda naročito jezivo. Levo oko mu je bilo naduveno, a beonjača krvavocrvena. Nasred čela je imao rasekotinu koju su mu zatvorili, a modrica boje olova na desnoj jagodici podsećala je na mladež. Poslednja pojedinost bile su rasečene, naduvene usne. Morao je zaista što pre staviti hladne obloge na lice ako želi da devojke na predavanjima uopšte budu u stanju da se usredrede na gradivo. Ali najpre ono najvažnije; ovog trenutka umirao je od gladi i treba mu hrane. U protekla dva dana nije jeo mnogo i želeo je nešto brzo, lako i – ako je moguće – ne sasvim nezdravo. Nažalost, u ovo doba noći skoro sve je bilo zatvoreno, pa je na kraju dospao u oronulu kafanu tik do auto-puta, s rešetkama na prozorima, mrljama od vode na zidovima, izandalim linoleumom na podu i separeima koji se nisu raspadali samo zato što su bili izlepljeni širokim selotejpom. Ali, ako je tu postojalo nešto dobro, onda je to bila činjenica da ostali gosti nisu marili kako je izgledao dok je išao između stolova. Ljudi koji su kasno noću dolazili u ovakve rupe gledali su svoja posla. Koliko je mogao da proceni, polovina njih je pokušavala da se otrezni posle pijančenja, a ostali – određeni da voze, nema sumnje – treznili su se, takođe, jedva malo manje pijani.

Bila je to kafana gde se lako moglo zapasti u nevolju i, nakon što je skrenuo na pošljunčano parkiralište, a Evan ga pratio u svom prijusu, prosto je očekivao da će Evan produžiti. Ali i Evan je sigurno pretpostavio da su tu nevolje moguće. Samo je zato kročio na ovakvo mesto, pogotovo u ovo doba noći. U ružičastoj košulji, kariranim čarapama, kožnim

mokasinama i s urednim razdeljkom, svetlokosi Evan se nije baš uklapao među goste koji ovde sede u pola noći. Štaviše, njegov prijus je bio ravan neonskoj reklami koja objavljuje da mu je cilj da ga pretuku dobri stari momci u kamionetima koji su upravo dobar deo noći proveli opijajući se.

Kolin je pustio vodu iz slavine i skvasio ruke pre no što ih je prineo licu. Voda je bila hladna, baš ono što je hteo. Imao je osećaj da mu koža gori. Marinac s kojim se borio udarao je mnogo jače nego što je Kolin očekivao – a tu se nisu računali nedozvoljeni udarci – ali ko je mogao znati kad bi ga video? Visok i mršav, s vojnički kratkom kosom, šašavim obrvama... Nije trebalo da ga potceni i rekao je sebi da više neće dozvoliti da mu se to ponovo desi. U suprotnom će se na kraju koleginice na koledžu prestravljivati čitave godine, a to bi im moglo upropastiti studentski život. *Sa mnom, mama, studira jedan superstrašni tip s licem u modricama i ludačkim tetovažama!*, mogao je da zamisli kako pričaju telefonom. *Moram da sedim do njega!*

Otresao je vodu s ruku. Izlazeći iz toaleta, spazio je Evana u separeu u uglu. Za razliku od njega, Evan bi se na koledžu savršeno uklopio. I dalje je bio mladolik; prilazeći, Kolin se pitao koliko puta nedeljno Evan uopšte i mora da se brije.

„Dugo si se zadržao“, rekao je Evan kad je Kolin seo u separe. „Pomišljao sam da si se izgubio.“

Kolin se zavalio na sedište od skaja. „Nadam se da ti nije bilo isuviše nelagodno tako sasvim samom.“

„Ha-ha.“

„Da te pitam nešto.“

„Pitaj.“

„Koliko se puta nedeljno briješ?“

Evan je zatreptao. „Proveo si u toaletu deset minuta i razmišljao si o tome?“

„O tome sam razmišljao dok sam prilazio stolu.“

Evan ga je gledao. „Brijem se svakog jutra.“

„Zašto?“

„Kako misliš, zašto? Iz istog razloga kao i ti.“

„Ja se ne brijem svakog jutra.“

„Zašto uopšte i razgovaramo o ovome?“

„Zato što me je zanimalo, pitao sam te i odgovorio si“, kazao je Kolin. Ignorišući izraz na Evanovom licu, glavom je pokazao na jelovnike. „Jesi li se predomislio i odlučio šta ćeš naručiti?“

Evan je odmahnuo glavom. „Nema šanse.“

„Nećeš ništa jesti?“

„Ne.“

„Muči te gorušica?“

„Zapravo, razlog je to što pretpostavljam da je inspekcija poslednji put pregledala kuhinju kad je Regan bio predsednik.“

„Nije tako loše.“

„Jesi li video kuvara?“

Kolin je bacio pogled na roštilj iza šanka; kuvar je izgledao baš onako kako bi se ovde i očekivalo – preko velikog trbuha imao je masnu kecelju, duga kosa mu je bila vezana u konjski rep, a tetovaže su mu skoro sasvim prekrivale podlaktice.

„Dopadaju mi se njegove tetovaže.“

„Baš me čudi.“

„Istina je.“

„Znam. Uvek govoriš istinu. To je jedan od tvojih problema.“

„Zašto je to problem?“

„Zato što ljudi ne govore uvek istinu. Kao kad te devojka pita izgleda li u nekoj haljini debelo, treba da joj kažeš da izgleda divno.“

„Nemam devojku.“

„Verovatno zato što si poslednjoj rekao da izgleda debelo, ali ne i da je divna.“

„Nije bilo tako.“

„Shvataš šta hoću da kažem. Ponekad moraš da... izvitoperiš istinu da bi se slagao s ljudima.“

„Zašto?“

„Zato što to rade normalni ljudi. Tako društvo funkcioniše. Ne možeš govoriti ljudima sve što ti padne na pamet. Neprijatno im je ili ih povrediš. I samo da znaš, poslodavci to mrze.“

„Dobro.“

„Ne veruješ mi?“

„Verujem ti.“

„Ali ti nije stalo.“

„Ne.“

„Jer bi radije kazao istinu.“

„Da.“

„Zašto?“

„Naučio sam da mi je tako lakše.“

Evan je načas začutao. „Ponekad poželim da i sam budem takav. Da mom šefu baš kažem šta zaista mislim o njemu, ne misleći na posledice.“

„Možeš. Odlučio si da to ne činiš.“

„Treba mi plata.“

„To je izgovor.“

„Možda.“ Evan je slegnuo ramenima. „Ali naučio sam da je tako meni lakše. Ponekad je laž neophodna. Na primer, ako ti kažem da sam video dve bubašvabe pod stolom dok si bio u toaletu, možda ni ti nećeš želeći da jedeš ovde kao ni ja.“

„Znaš da ne moraš da ostaneš ovde, je li? Biću dobro.“

„Tako kažeš.“

„Trebalo da brineš o sebi, a ne o meni. Osim toga, kasno je. Zar ne ideš sutra s Lili u Roli?“

„Rano ujutro. Idemo u jedanaest u crkvu s mojim roditeljima, a odmah potom na branč. Ali, za razliku od tebe, sutra ujutro ću bez ikakvih poteškoća ustati iz kreveta. Izgledaš grozno, uzgred budi rečeno.“

„Hvala.“

„Naročito oko.“

„Sutra neće biti ovako naduveno.“

„Ne to, drugo. Mislim da su ti popucali neki krvni sudovi. Ili je to ili si stvarno vampir.“

„Video sam.“

Evan se naslonio i blago raširio ruke. „Učini mi uslugu, hoćeš? Potrudi se da te sutra susedi ne vide. Ne bih voleo da misle da sam morao da postupim grubo jer kasniš s najamnikom. Ne želim da steknem loš ugled kao gazda.“

Kolin se osmehnuo. Imao je barem petnaest kilograma više od Evana i voleo je da se šali da bi Evan, ukoliko bi ikad kročio u teretanu, to uradio verovatno da bi pregledao računovodstvene knjige.

„Obećavam da ću se kloniti suseda“, rekao je Kolin.

„Odlično. S obzirom na moj ugled.“

Upravo tada je prišla kelnerica i spustila tanjir s kajganom od belanaca i šunke, te činiju želatinozne ovsene kaše. Dok je primicao činiju, Kolin je pogledao u Evanovu šolju.

„Šta to piješ?“

„Vruću vodu s limunom.“

„Ozbiljno?“

„Prošla je ponoć. Da sad popijem kafu, ne bih zaspao čitave noći.“

Kolin je malo ovsene kaše stavio u usta i progutao. „Dobro.“

„Šta? Nema podrugljivih komentara?“

„Iznenaden sam samo činjenicom da ovde imaju limun.“

„A ja sam iznenaden činjenicom da prave kajganu od belanaca. Verovatno si prvi u istoriji koji je pokušao da ovde pojede zdrav obrok.“ Uzeo je čašu vode. „Uzgred, šta planiraš da radiš sutra?“

„Moram da promenim kontaktnu bravu na kolima. Ne pali kako treba. Posle toga ću ošišati travu, a onda idem u teretanu.“

„Želiš li da pođeš s nama?“

„Branč baš i nije nešto što volim.“

„Nisam te ni pozvao na branč. Ne verujem ni da bi te takvog pustili u kantri-klub. Ali mogao bi da se vidiš s roditeljima u Roliju. Ili sa sestrama. Usput nam je kad idemo u Čepel Hil.“

„Ne.“

„Samo sam pitao.“

Kolin je uzeo kašiku ovsene kaše. „Nemoj.“

Evan se naslonio. „Večeras je, usput rečeno, bilo nekoliko dobrih borbi. Ona posle tvoje bila je sjajna.“

„Je li?“

„Momak koji se zove Džoni Ris dobio je meč u prvoj rundi. Tip mu je predao borbu. Džoni ga je napao, primenio zahvat davljenja i protivnik nije izdržao. Džoni se kreće poput mačke.“

„Šta hoćeš da kažeš?“

„Mnogo je bolji od tebe.“

„Dobro.“

Evan je dobio prstima po stolu. „I... jesi li zadovoljan kako je večeras prošla borba?“

„Završena je.“

Evan je čekao. „I?“

„To je sve.“

„I dalje misliš da je to dobra ideja? Hoću da kažem... znaš na šta mislim.“

Kolin je viljuškom zahvatio zalogaj kajgane. „Još sam ovde s tobom, zar ne?“

Pola sata kasnije Kolin je ponovo bio na auto-putu. Oblaci koji su poslednjih nekoliko sati nagoveštavali oluju najzad su se izlili – kiša je pljuštala i duvao je vetar, a munje i gromovi praštali. Evan je krenuo nekoliko minuta pre Kolina, a dok je sedao u svoj kamaro, koji je popravljao poslednjih nekoliko godina, Kolin je razmišljao o svom prijatelju.

Poznavao je Evana otkako zna za sebe. Kad je Kolin bio dečak, njegova porodica je leta provodila u letnjakovcu u Rajtsvil Biču, a Evanova porodica živela je u susednoj kući. Duge tople dane provodili su u šetnji na plaži, igrali se loptom, pecali i surfovali. Često su noći provodili jedan kod drugog dok se Evanova porodica nije odselila u Čepel Hil, a Kolin doživeo potpuni životni sunovrat.

Činjenice su bile prilično jednostavne – Kolin je bio treće dete i jedini sin bogatih roditelja sklonih dadiljama i lišenih svake želje da imaju treće dete. Bio je beba koju su mučili grčevi, zatim hiperaktivno dete s ozbiljnim poremećajem pažnje, od one dece koja redovno imaju izlive besa, ne mogu da se usredsrede ni na šta i nisu u stanju da sede mirno. Kod kuće je roditelje dovodio do ludila, bežao svakoj dadilji i neprestano imao muke u školi. U trećem razredu je imao sjajnog učitelja uz koga mu je neko vreme bilo bolje, ali u četvrtom razredu je sve ponovo krenulo nizbrdo. Stalno se tukao na igralištu i bio bezmalo izvan kontrole. Negde u to vreme počeli su smatrati da Kolin ima *ozbiljne probleme*, pa su ga, ne znajući šta drugo da čine, roditelji na kraju poslali

u vojnu školu, nadajući se da će mu takvo okruženje koristiti. Njegovo iskustvo te prve godine bilo je užasno i izbačen je polovinom drugog polugodišta.

Odatle su ga poslali u drugu vojnu školu, u drugoj saveznoj državi, i narednih nekoliko godina snagu je trošio na borilačke sportove – rvanje, boks i džudo. Agresiju je ispoljavao na drugima, ponekad isuviše poletno, često samo zato što mu se tako htelo. Nije mario ni za ocene ni za disciplinu. Još pet puta su ga izbacili i promenio je još pet vojnih škola, te je maturirao, na jedvite jade, kao gnevan i nasilan mladić bez ikakvih planova za život i sasvim nezainteresovan da napravi bilo kakav plan. Vratio se u roditeljski dom, nakon čega je usledilo sedam loših godina. Gledao je kako mu majka plače i slušao kako ga otac preklinje da se promeni, ali ih je ignorisao. Na zahtev roditelja, odlazio je terapeutu, ali je i dalje srljao u propast i podsvesno je prevashodni njegov cilj bilo samouništenje. To su reči terapeuta, a ne njegove, mada se sada slagao s tim. Kad god bi ga roditelji izbacili iz kuće u Roliju, boravio je u porodičnom letnjakovcu, gde bi kupovao vreme do povratka kući, a onda bi sve krenulo iz početka. Kad mu je bilo dvadeset pet, Kolin je dobio poslednju priliku da promeni život. Neočekivano, učinio je upravo to. I sada je bio na koledžu i nameravao da narednih nekoliko decenija provede u učionici, nadajući se da će biti vaspitač, što skoro niko nije mogao da shvati.

Kolin je znao kakva je ironija to što želi da ostatak života provede u školi – na mestu koje je oduvek mrzeo – ali bilo je tako. Nije okapao nad tom ironijom kao ni nad prošlošću. O svemu ovome ne bi ni razmišljao da mu Evan nije predložio da sutra poseti roditelje. Evan i dalje nije shvatao da je i sama činjenica da su u istoj prostoriji izazivala neprijatnost i Kolinu i njegovim roditeljima – naročito ukoliko poseta

nije isplanirana unapred. Da se pojavi neočekivano, znao je da bi nelagodno sedeli u dnevnoj sobi, pokušavajući da razgovaraju o nebitnim sitnicama dok bi se uspomene na prošlost u vazduhu širile poput otrovnog gasa. Osećao bi talase razočaranja i osude koji bi zračili iz njih, očigledni po onome što bi rekli ili prećutali, a kome to treba? Njemu ne, a ni njima. U poslednje tri godine pokušavao je da se u retkim posetama zadrži najduže jedan sat, uglavnom u vreme praznika, a to je, izgleda, odgovaralo svima.

Rebeka i Andrea, njegove starije sestre, pokušavale su da s njim razgovaraju ne bi li se pomirio s roditeljima, ali te je razgovore prekidao isto kao što je uradio s Evanom. Na kraju krajeva, njihovi odnosi s roditeljima razlikovali su se od njegovog. Obe su bile *željene*, a on je bio velika *greška* koja se zbila sedam godina kasnije. Znao je da su dobronamerne, ali nije imao mnogo zajedničkog s njima. Obe su završile koledž, udale se i imale decu. Živele su u nekoj boljoj četvrti kao i njihovi roditelji i vikendom igrale tenis. Što je bivao stariji, to je sve više priznavao da su odluke koje su one donele u životu bile mnogo pametnije od njegovih. No one nisu imale *ozbiljne probleme*.

Znao je da su njegovi roditelji, kao i sestre, u suštini dobri ljudi. Bile su mu potrebne godine terapije da prihvati činjenicu da probleme ima on, a ne oni. Više nije smatrao da su njegovi majka i otac krivi za ono što se njemu događalo niti za ono što jesu ili nisu uradili; naprotiv, sebe je smatrao srećnim sinom dvoje neverovatno strpljivih ljudi. Pa šta ako su ga podizale dadilje? Pa šta ako su na kraju digli ruke i poslali ga u vojnu školu? Kad su mu zaista bili potrebni, kad bi svaki drugi roditelj odustao, oni nijednom nisu izgubili nadu da će Kolin na kraju promeniti način života.

A trpeli su njegova sranja *godinama*. Ozbiljna sranja. Zanimarili su to što je pio, „duvao“ i preglasno puštao muziku u svako doba; trpeli su žurke koje je pravio kad god bi otišli na put, a kuća bi posle tih zabava izgledala kao ruina. Prelazili su preko tuča u kafanama i brojnih hapšenja. Nikad nisu zvali policiju kad je upadao u letnjikovac, iako je i tu za sobom ostavljao nemalu štetu. Nije se ni sećao koliko puta su za njega platili kauciju i advokate, a pre tri godine – kad je Kolinu pretela duga zatvorska kazna posle kafanske tuče u Vilmingtonu – njegov tata je povukao neke veze kako bi se napravio dogovor prema kojem će se sve izbrisati iz Kolinovog krivičnog dosijea. Ako, naravno, Kolin ne zabrlja. Prema jednoj odredbi uslovne kazne, Kolin je morao da provede četiri meseca u Arizoni u instituciji za kontrolu besa. Po povratku, i pošto mu roditelji nisu dozvolili da živi u njihovom domu, ponovo je otišao u letnjikovac, koji se tada već prodavao. Takođe mu je naređeno da se redovno sastaje s detektivom Pitom Margolisom iz vilmingtonske policije. Čovek koga je Kolin pretukao u kafani bio je Margolisov dugogodišnji doušnik, a zbog tuče je naglo propao važan slučaj na kome je Margolis radio. Stoga je Margolis strasno mrzeo Kolina. Pošto se odmah izrazito protivio dogovoru, zahtevao je da Kolina lično nadgleda i redovno i nasumično kao privremena zamena za policajca koji nadgleda uslovno osuđene. I najzad, dogovor je podrazumevao da će, ukoliko Kolin bude uhapšen ponovo, zbog *bilo čega*, njegov celokupan dosije ponovo stupiti na snagu, a Kolin će automatski biti osuđen na skoro deset godina zatvora.

Uprkos odredbama dogovora, uprkos obaveznim sastancima s Margolisom, koji je očigledno žudeo da mu stavi lisice, dogovor je bio sjajan. *Neverovatan* dogovor, a sve je bilo tako zahvaljujući njegovom ocu... iako su on i Kolin ovih

dana nerado razgovarali. Kolinu je praktično bilo zabranjeno da ponovo kroči u kuću, iako je njegov tata u poslednje vreme malo popustio u tom pogledu. Zauvek izbačen iz kuće po povratku iz Arizone, i zatim primoran da s ulice gleda kako se novi vlasnici useljavaju u letnjikovac, Kolin je bio prisiljen da preispita svoj život. Na kraju je u Roliju spavao kod raznih prijatelja, seleći se s jedne sofe na drugu. Malo-pomalo, zaključio je da će, ukoliko ne promeni način života, sam sebe sasvim uništiti. Tamošnje okruženje nije bilo dobro za njega, a prijatelji među kojima se kretao bili su izvan kontrole, kao i on. Nemajući kuda drugde da ode, odveo se nazad u Vilmington i iznenadio i samog sebe kad se pojavio pred Evanovim vratima. Evan je tu živeo nakon što je diplomirao na Univerzitetu Severne Karoline i podjednako je, kad je ugledao starog druga, i sam bio iznenađen. I uzdržan i pomalo nervozan, ali, Evan kao Evan, nije imao ništa protiv da Kolin živi kod njega neko vreme.

Potrajalo je dok je ponovo stekao Evanovo poverenje. Njihovi životi su već otišli suprotnim pravcima. Evan je bio mnogo sličniji Rebeki i Andrei, odgovoran građanin čije je jedino iskustvo sa zatvorom bilo ono što je video na televiziji. Radio je kao knjigovođa i finansijski planer, a u skladu s fiskalno razboritim idealima svoje profesije, takođe je kupio kuću sa stanom u prizemlju i zasebnim ulazom kako bi lakše otplaćivao hipotekarni kredit; taj stan je slučajno bio prazan kad se pojavio Kolin. Kolin nije nameravao da ostane dugo, ali, sticajem okolnosti, dobio je posao šankera i uselio se u stan u prizemlju. Tri godine kasnije i dalje je plaćao najamninu svom najboljem prijatelju na svetu.

Zasad je sve funkcionisalo dobro. Šišao je travu, orezivao žbunje i zauzvrat plaćao pristojnu najamninu. Imao je stan sa sopstvenim ulazom, ali Evan je takođe bio tu, a Evan je

bio tačno ono što je Kolinu sada trebalo u životu. Evan je na posao odlazio u odelu i s kravatom, ukusno uređenu kuću održavao je besprekorno, a kad bi izlazio, nikad nije pio više od dva piva. Takođe je bio najbolji momak na svetu i prihvatao je Kolina sa svim njegovim manama. I – sam bog zna zašto – verovao je u njega čak i kad je Kolin znao da to ne zaslužuje uvek.

Lili, Evanova verenica, bila je uglavnom od istog soja. Premda je radila u marketingu i imala sopstveni stan na plaži – koji su joj kupili roditelji – provodila je dovoljno vremena u Evanovoj kući da postane važan deo Kolinovog života. Trebalo joj je vremena da ga prihvati – kad su se upoznali, Kolin je imao plavu čiroki frizuru i probušena oba uha, a prvi razgovor se vrteo oko kafanske tuče u kojoj je onaj drugi momak završio u bolnici. Neko vreme naprosto nije mogla da shvati kako Evan uopšte i može da se druži s njim. Pripadnica višeg sloja iz Čarlstona, koja je završila koledž Meredit, Lili je bila uzdržana i ljubazna, a izražavala se kao da je iz prošlog veka. Takođe je bila neverovatno lepa devojka od koje Kolin lepšu nije video, pa nije ni čudo što je Evan bio kao glina u njenim rukama. Plavokosa i plavooka, s naglaskom koji je zvučao kao med čak i kad je bila ljuta, Lili je, činilo se, bila poslednja osoba na svetu koja bi Kolinu pružila priliku. A ipak je to učinila. I, kao i Evan, na kraju je počela da veruje u njega. Upravo mu je Lili predložila pre dve godine da pohađa predavanja na višoj školi i upravo mu je Lili uveče pomagala da uči. U dva navrata upravo su Lili i Evan sprečili Kolina da nepromišljeno napravi grešku posle koje bi završio u zatvoru. Voleo ju je zbog svega toga baš kao što je voleo odnos koji su imali ona i Evan. Oдавno je odlučio da će, bude li njima dvoma iko ikad pretio, lično

on to rešiti bez obzira na posledice, čak i ako bi to značilo da će ostatak života provesti iza rešetaka.

Ali sve što je lepo ima kraj. Ne kaže li se tako? Život koji je vodio poslednje tri godine promeniće se ako ni zbog čega drugog a ono zato što su se Evan i Lili verili i već se pripremali za venčanje koje će se održati na proleće. Iako su oboje tvrdili da Kolin može i dalje živeti u stanu u prizemlju i pošto se venčaju, takođe je znao da su prošli vikend proveli obilazeći novosagrađene zgrade u četvrti bližoj Rajtsvil Biču, gde su kuće imale tremove i u prizemlju i na spratu kao što je uobičajeno u Čarlstonu. Oboje su želeli decu, oboje su želeli kućicu u cveću i Kolin je bio uveren da će za godinu dana Evanova sadašnja kuća biti na prodaju. Posle toga Kolin će opet biti prepušten sam sebi i premda je znao da nije pošteno da od Evana i Lili očekuje da vode računa o njemu, ponekad se pitao jesu li svesni koliko su mu važni postali u poslednjih nekoliko godina.

Kao večeras, na primer. Nije pozvao Evana da dođe na borbu; to je bila Evanova zamisao. Niti je zamolio Evana da sedi s njim dok je jeo. Ali Evan je verovatno pretpostavljao da bi, ako to ne učini, Kolin mogao završiti u kakvom baru, a ne u restoranu, i opuštati se uz alkohol umesto uz ponoćni doručak. I premda je Kolin radio kao šanker, sada nije želeo da bude s druge strane šanka.

Konačno izašavši s auto-puta, Kolin je skrenuo na vijugavi okružni drum, s drvoredom od naizmenično zasađenih borova i crvenih hrastova, gde je kudžu bez razlike prekrivao i jedne i druge. Nije to bila prečica već pre pokušaj da se izbegne beskrajni niz semafora. Munje su i dalje sevale, dajući oblacima srebrnkastu boju i osvetljavajući okolinu nestvarnom svetlošću. Pljuštalo je i duvalo još jače, brisači su jedva uspevali da uklone vodu sa stakla, ali dobro je poznavao taj

put. Polako je ušao u jednu od mnogih nepreglednih krivina pre no što je nagonski nagazio kočnicu.

Ispred je automobil, s držačima na krovu, stajao s dva točka na kolovozu, a s dva na zemlji, pod čudnim uglom i s upaljenim migavcima. Prtljažnik je bio otvoren i izložen kiši. Dok je kamaro usporavao, Kolin je osetio kako mu se blago zaneo zadnji kraj dok gume opet nisu dobro nalegle na drum. Prešao je u suprotnu traku kako bi zaobišao automobil, pomislivši kako jadan čovek nije mogao izabrati gori trenutak i mesto da mu kola stanu. Ne samo da je vidljivost bila ograničena zbog oluje već će i pijanci, kao oni koje je video u kafani, otprilike sada početi da odlaze kući i mogao je lako zamisliti kako neko od njih prebrzo ulazi u krivinu i zakucava se u zadnji deo automobila.

Nije dobro, pomislio je. Tu postoji velika mogućnost da se dogodi nesreća, ali to se njega ne tiče. Nije njegovo da spasava neznance, a verovatno ne bi mnogo ni pomogao. Razumeo se u motor svojih kola, ali samo zato što je kamaro bio stariji od njega; savremeni motori bili su sličniji računarima. Osim toga, vozač je sigurno već pozvao pomoć.

Dok je polako prolazio mimo zaustavljenog automobila, međutim, primetio je da je zadnja guma izduvana, a iz prtljažnika se žena – u farmerkama i bluzi kratkih rukava, mokra do kože – mučila da izvadi rezervni točak. Munja je sevnula i dugi niz treperavih odblesaka osvetlio je lice na kojem su se videli jad i tragovi maskare. U tom času je shvatio da ga njena tamna kosa i široko razmaknute oči podsećaju na jednu od devojaka s kojima je slušao predavanja i ramena su mu se opustila.

Devojka? Zašto je tu u nevolji morala biti devojka? Pomislio je da to možda i *jeste* njegova koleginica s predavanja, a nije se

mogao pretvarati kako nije primetio da joj je potrebna pomoć. Ovo mu stvarno sada nije trebalo, ali zar je imao izbora?

Uzdahnuvši, stao je kraj drumu ostavivši razmak između njenih i svojih kola. Uključio je migavce i sa zadnjeg sedišta dohvatio jaknu. Sada je kiša već lila kao iz kabla i, čim je izašao, bio je mokar do kože kao da ga je neko polio iz creva. Provukao je ruku kroz kosu, duboko udahnuo i krenuo prema njenim kolima, računajući koliko brzo može da promeni točak i opet krene svojim putem.

„Treba li pomoć?“, doviknuo je.

Na njegovo iznenađenje, nije rekla ništa. Gledajući ga razrogačenim očima, ispustila je točak i lagano krenula unazad.

DRUGO POGLAVLJE

Marija

Ranije, dok je radila u Javnom tužilaštvu okruga Meklenburg, Marija Sančez se u sudnici sretala s kriminalcima, od kojih su neki bili optuženi za tako nasilne zločine da pri pomisli na njih noću nije mogla da spava. Imala je košmarne snove o raznim slučajevima i dobijala pretnje od nekog sociopate, ali je jednostavna činjenica bila da se nikad dosad nije uplašila ovako kao sada na ovom opustelom drumu, kad se *taj* automobil, koji je vozio *taj* tip, iznenada zaustavio pokraj puta.

Nije bilo važno što je imala dvadeset osam godina, ni što je na Univerzitetu Severne Karoline u Čepel Hilu diplomirala s najvišim ocenama, ni što je pravo završila na Univerzitetu Djuk. Nije bilo važno ni što je bila zvezda u usponu u Okružnom javnom tužilaštvu dok nije pronašla drugi posao u jednoj od najboljih advokatskih kancelarija u Vilmingtonu, ni što je do tog trenutka uvek prilično dobro vladala svojim

osećanjima. Čim je izašao iz automobila, sve te činjenice pale su u vodu i mislila je samo na to da je mlada žena, sasvim sama usred nedodijne. Kad je krenuo prema njoj, obuzela ju je panika. *Umreću ovde, najednom je shvatila, i nikad me niko neće pronaći.*

Nekoliko trenutaka ranije, dok je njegov automobil polako prolazio pored njenog, videla je da je gleda – gotovo pohotljivo, kao da je odmerava – i isprva je pomislila da ima masku na licu, što je već bilo dovoljno da je uplaši, ali daleko manje nego kad je shvatila da mu je, zapravo, videla lice. Imao je modrice s obe strane; jedno oko mu je bilo naduveno i zatvoreno, a drugo jarkocrveno i krvavo. Bila je prilično sigurna da mu krv još curi niz čelo i jedva se uzdržavala da ne zavrišti. Ali iz nekog razloga iz grla nije ispustila ni glas. *Mili bože, sećala se kako je pomislila čim je prošao, molim te, produži. Šta god da uradiš, nemoj se zaustavljati.*

Ali bog očigledno nije slušao. Zašto bi se bog umešao i spasao je da ne završi mrtva u jarku usred nedodijne? Ne bi. Odlučio je da se ovaj tip zaustavi, a sada je čovek s izubijanim licem išao prema njoj kao da je izašao iz nekog lošeg horor filma. Ili iz zatvora, odakle je upravo pobegao, jer tip je sasvim izvesno nabildovan, a zar to nije upravo ono što rade zatvorenici? Dižu tegove sve vreme? Kosa mu je bila ošišana kratko, skoro vojnički – obeležje neke od zatvorskih bandi o kojima je slušala? Stara crna majica s imenom nekog rok sastava nije ulivala više poverenja kao ni pocepane farmerke, a način na koji je držao jaknu prestravljivao ju je. Zašto je po ovakvoj oluji nije obukao? Možda je koristi da bi sakrio...

Nož.

Ili, ne daj bože, pištolj...

Iz grla joj se otela cika dok je brzo razmišljala kakve su joj mogućnosti i šta može da uradi. Da ga gađa rezervnim

točkom? Nije mogla čak ni da ga izvadi iz prtljažnika. Da vrišti i doziva pomoć? U blizini nije bilo nikog, ni jedna jedina kola nisu prošla u poslednjih deset minuta, a da svoj mobilni telefon nije ostavila ko zna gde, ne bi ni pokušavala da zameni točak. Da beži? Možda, mada je lakoća s kojom se kretao nagoveštavala da bi je lako sustigao. Jedino bi mogla da se vrati u kola i zaključa vrata, ali on je već bio *ovde* i nikako nije mogla da prođe pored njega...

„Treba li pomoć?“

Njegov glas ju je trgnuo iz transa. Ispustila je točak i krenula unazad, usredsređena samo na to da bude što dalje od njega. Ponovo je sevnula munja i primetila je da mu je lice bezizrazno, gotovo kao da njegovoj ličnosti nedostaje nešto osnovno, onaj deo koji upozorava da nije u redu silovati i ubijati žene.

„Šta želiš od mene?“, procedila je konačno.

„Ne želim ništa“, odgovorio je.

„Pa šta onda radiš ovde?“

„Pomislio sam da ti mogu pomoći da promeniš točak.“

„Dobro sam“, rekla je. „Umem sama da se snađem.“

Pogled je s nje skrenuo na točak, pa opet pogledao u nju. „Dobro. Laku noć“, rekao je. Okrenuvši se, pošao je prema svojim kolima i najednom se udaljivao. Njegova reakcija je bila toliko neočekivana da je Marija načas stajala nepomično. On odlazi? Zašto odlazi? Bilo joj je drago zbog toga – u stvari, bila je time *oduševljena* – a ipak, a ipak...

„Ne mogu da izvadim rezervni točak iz prtljažnika!“, rekla je čuvši paniku u sopstvenom glasu.

Okrenuo se na peti kad je stigao do svojih kola. „Tako i izgleda.“ Otvorio je vrata, spreman da uđe u svoj automobil...

„Čekaj!“, uzviknula je najednom.

Škiljeći ju je pogledao kroz pljusak. „Zašto?“, doviknuo je.

Zašto? Nije bila sigurna da li ga je dobro čula. A onda, opet, rekla mu je da joj ne treba nikakva pomoć. I ne treba joj, mada joj zapravo treba, ali nije baš mogla da nekog pozove. Dok su joj se misli tako zbrkano smenjivale, naredne reči su joj izletele i protiv volje.

„Imaš li telefon?“, viknula je.

Malo je smanjio udaljenost između njih dvoje i stao na mesto odakle nije morao da viče, ali nije se primakao preblizu. Hvala bogu. „Da“, odgovorio je.

Premestila se s noge na nogu i pomislila: *Šta sad?* „Izgubila sam telefon“, rekla je. „Nisam ga zapravo izgubila.“ Znala je da priča nepovezano, ali nije mogla da se zaustavi jer ju je i dalje posmatrao. „Ili mi je u kancelariji ili sam ga ostavila kod roditelja, ali neću znati sigurno dok ne stignem do svog laptopa.“

„Dobro.“ Nije rekao ništa više; stajao je nepomično, uporno je gledajući u oči.

„Koristim onu aplikaciju za pronalaženje telefona. Mogu da ustanovim gde mi je telefon jer je povezan s mojim računarom.“

„Dobro.“

„Dakle?“

„Šta, dakle?“

„Mogu li da pozajmim tvoj na minut? Želim da pozovem sestru.“

„Naravno“, odgovorio je. Telefon je gurnuo u pregib jakne, a kad je hteo da joj priđe, nagoni je uzmakla. Stavio je jaknu na haubu njenih kola i pokazao na nju.

Oklevala je. Sasvim sigurno je bio čudan, ali je bila zahvalna što se odmaknuo. Prišla je žurno i pronašla njegov ajfon; imao je isti model kao i ona. Kad je pritisnula dugme, ekran je zasvetleo i, naravno, imao je signal. Ali to nije značilo ništa ukoliko nema...